Rationeel aanvragen van laboratoriumtesten in de huisartsenpraktijk: een kwaliteitsverbeterproject.

Haio: MAERTENS Sarah-Jane , U.G.
Promotor: Heytens Stefan , U.G.
Praktijkopleider: COENE Steven , DE CONINCK Steven , Fillieux Celine , Van Damme Valérie

Context: Laboratoriumdiagnostiek vormt een belangrijk onderdeel van de klinische praktijkvoering van de huisarts. In de literatuur zijn dan ook heel wat manieren onderzocht om de kwaliteit van laboratoriumaanvragen te verbeteren. Het gebruik van elektronisch besliskundige ondersteunende systemen vanuit het EMD zijn het meest succesvol gebleken. De ELMO-studie (2017) integreerde dit in een elektronisch probleem georiënteerd aanvraagformulier voor 18 verschillende indicaties, gebaseerd op evidence-based richtlijnen. In de opleidingspraktijk waar ik stage loop, verloopt het aanvragen van laboratoriumtesten niet volledig volgens de wetenschappelijke richtlijnen. Door middel van dit praktijkverbeterend project tracht ik het rationeel aanvragen van testen te verbeteren.

Onderzoeksvraag: 1. In welke mate maken de artsen gebruik van de gestandaardiseerde online profielen? Treedt er verbetering op van het aanvraaggedrag doorheen het project? 2. Is er een draagvlak voor het gebruik van deze profielen in de huisartsenpraktijk? Wat zijn positieve punten en op welke beperkingen botsen de artsen bij het gebruik? Wat is er nodig om de aangebrachte wijzigingen te bewaren en succesvol te houden in de toekomst?

Methode: Na een observatieperiode van 4 weken waarin het huidig laboratorium aanvraaggedrag in de opleidingspraktijk werd geobserveerd, werden gedurende 3 maanden probleemgeoriënteerde elektronische aanvraagprofielen voor de 18 verschillende indicaties uit de ELMO-studie geïmplementeerd in de praktijk. Er werd enerzijds nagegaan welke laboratoriumtesten werden aangevraagd per indicatie, en vooral of deze al dan niet aanbevolen zijn. Anderzijds werd er nagevraagd, door middel van semi-gestructureerde interviews, welke positieve en negatieve ervaringen ze hadden bij het gebruik van de profielen en wat nodig is om deze initiatieven succesvol te houden in de toekomst.

Resultaten: Per aanvraag wordt nagekeken of de gevraagde testen aanbevolen zijn voor de opgegeven indicaties. Tijdens de observatieperiode blijkt slechts 21% van alle testen aanbevolen te zijn. Dit percentage neemt toe tot 24% in de eerste interventieperiode en 33% in de tweede interventieperiode. De artsen botsen bij het gebruik van de profielen op enkele barrières zoals veranderen van jarenlange gewoontes, de verwachting van de patiënt, tijdsgebrek en angst om een diagnose te missen. Tegelijk worden ze geconfronteerd met hun huidig aanvraaggedrag en op die manier geprikkeld om meer evidence-based te werken. Ze merken dat een beter aanvraaggedrag kan leiden tot een betere kwaliteit van zorg en dat eenzelfde algemeen aanvraagprofiel niet altijd beantwoordt aan de individuele noden van elke patiënt.

Conclusie: Ondanks enkele barrières wordt een duidelijke verbetering gezien van het laboratoriumaanvraaggedrag doorheen het praktijkverbeterend project. Het procentueel aantal aanbevolen testen neemt toe, het aantal niet-aanbevolen testen daalt.